

เลี้ยงไก่ในโรงเรือนมาตรฐาน... สู่อาหารปลอดภัย

สก๊อปพิเศษ

อูษณีย์ รักภักกลีกิจ

ในช่วงกว่าทศวรรษที่ผ่านมาภาคปศุสัตว์ไทยมีการพัฒนามาตรฐานการผลิตสัตว์เพื่อให้มีประสิทธิภาพการผลิตที่สูงขึ้น ด้วยการนำเทคโนโลยีและวิธีการผลิตที่เหมาะสมมาปรับใช้ เพื่อให้ผลผลิตสัตว์ได้คุณภาพดี สุขภาพแข็งแรงปลอดภัยกับทั้งคนเลี้ยงและผู้บริโภค

หนึ่งในปัจจัยความสำเร็จของเรื่องนี้คือระบบการควบคุมและป้องกันโรคที่เข้มงวดซึ่งมีความสำคัญต่อการป้องกันการเจ็บป่วยและการสูญเสียของสัตว์เลี้ยงโดยมีเทคโนโลยีฟาร์มระบบปิดเป็นหัวใจหลักในเรื่องดังกล่าว โดยมีกรมปศุสัตว์เป็นภาคส่วนสำคัญที่ขับเคลื่อนให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงสัตว์ในระบบนี้ เพื่อร่วมกันปรับปรุงระบบการเลี้ยงสัตว์ของประเทศให้เป็นรูปแบบมาตรฐานเดียวกันและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

สำหรับ “ฟาร์มระบบปิด” ตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์นั้นจะต้องเป็นการเลี้ยงสัตว์ที่มีการป้องกันโรคเป็นอย่างดีโดยจัดให้มีรั้วรอบๆ ฟาร์ม เพื่อป้องกันสัตว์พาหะต่างๆ

โดยเฉพาะนก หนู สุนัข รวมถึงบุคคลภายนอก ไม่ให้สามารถเล็ดลอดเข้ามาในพื้นที่เลี้ยงได้ในส่วนของรถยนต์ก็ต้องผ่านระบบการฆ่าเชื้อโรคก่อนจึงจะยินยอมให้เข้าไป

ภายในฟาร์มได้ สำหรับคนเลี้ยงจะต้องทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคก่อนเข้าฟาร์มเช่นกัน ตั้งแต่ การฉีดยา จุ่มเท้า หรือเปลี่ยนชุดทำงานใหม่ เพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อ

โรคเข้าสู่ฟาร์ม

ส่วนโรงเรือนเลี้ยงไก่ที่ได้มาตรฐานหลักๆ มีอยู่ 2 รูปแบบ ได้แก่ โรงเรือนปิดด้วยตาข่ายรอบแล้ว เป็นโรงเรือนที่มีหลังคาปิดคลุมและปิดรอบโรงเรือนด้วยตาข่ายเพื่อป้องกันสัตว์พาหะนำโรคไม่ให้เข้าไปในโรงเรือน ซึ่งแตกต่างกับโรงเรือนรูปแบบที่ 2 คือ โรงเรือนปิดระบบควบคุมสภาวะบรรยากาศ (Evaporative Cooling System) หรือโรงเรือนอีแวป ที่รู้จักกันอย่างแพร่โดยรอบโรงเรือนแบบนี้จะปิดด้วยผ้าม่านพลาสติกพร้อมติดตั้งแผงไอนเย็นหน้าโรงเรือนและติดตั้งพัดลมไว้ด้านหลัง ซึ่งเป็นระบบทำความ

เย็นภายในโรงเรือนเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของสัตว์ทำให้สัตว์ในโรงเรือนไม่เครียดจากภาวะอากาศที่มากกระทบเหมือนในรูปแบบแรก ประสิทธิภาพการผลิตสัตว์ในระบบนี้จึงดีกว่าทั้งยังช่วยป้องกันสัตว์พาหะนำได้เป็นอย่างดี และลดโอกาสการปนเปื้อนจากภายนอกได้อย่างเป็นรูปธรรม

ถ้าพูดถึงโรงเรือนแบบอีแวป บางคนอาจคิดว่า ต้องใช้เงินลงทุนมหาศาล ต้องใช้อุปกรณ์ราคาแพงเข้ามาติดตั้งอันที่จริงแล้วเกษตรกรทั่วไปก็สามารถปรับปรุงโรงเรือนเก่าที่มีอยู่ให้ดีขึ้น และเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับฟาร์มของตนเอง อย่างการติดตั้งแผงไอนเย็นก็ไม่จำเป็นต้องใช้ Cooling Pad อย่างที่ฟาร์มใหญ่ๆ ใช้กัน ส่วนที่บางคนมองว่า เมื่อทำโรงเรือนอีแวปแล้วจะทำให้สิ้นเปลืองค่าไฟฟ้า แคมป์บำรุงรักษาค่อนข้างสูง ข้อนี้มีทางออกเนื่องจากโรงเรือนปิดสามารถนำชีโกล์มาทำเป็นก๊าซชีวภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดกระแสไฟฟ้าใช้ภายในฟาร์มได้อย่างพอเพียง และที่ผ่านมามีเกษตรกรที่เลือกใช้ระบบนี้และประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

ความสำเร็จในการเลี้ยงสัตว์ในฟาร์มระบบปิดนี้ได้รับการยืนยันด้วยผลการศึกษาของ NGO เกี่ยวกับสารมลพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อม ภายใต้การสนับสนุนของ EU จากการเก็บตัวอย่างชีโกล์พื้นเมือง (หรือ ไก่ชน) จากไก่ที่เลี้ยงด้วยการปล่อยให้คุ้ยเขี่ยหากินตามธรรมชาติจำนวน 11 ตัวอย่าง จาก 6 จังหวัดที่มีแหล่งอุตสาหกรรมส่งไปตรวจไกลถึงแล็บที่สาธารณรัฐเช็ก ผลการตรวจสอบ

สารมลพิษตกค้างยาวนาน หรือ Persistent organic pollutants (POPs) ซึ่งเป็นพวกยาฆ่าแมลงต่างๆ รวมทั้งไดออกซิน ปรอทถูกว่าชีโกล์ที่มาจากกรเลี้ยงอิสระ มีค่าสารตกค้างสูงกว่าชีโกล์คลุมควบคุมที่เก็บตัวอย่างจากการเลี้ยงในระบบปิด และชีโกล์ที่เก็บตัวอย่างจากร้านสะดวกซื้อในกรุงเทพฯ ซึ่งพบว่าไม่มีสารตกค้าง POPs ระดับเกินเกณฑ์มาตรฐาน

นับเป็นข้อยืนยันว่าระบบการเลี้ยงมาตรฐานฟาร์มไก่ในฟาร์ม GAP ที่กรมปศุสัตว์ให้การรับรองมีความปลอดภัยในการป้องกันมลพิษไปสูชีโกล์ได้ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของกรมปศุสัตว์ ที่มีการเฝ้าระวังสารตกค้างในกลุ่ม POPs ในชีโกล์เพื่อการบริโภคอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ พ.ศ.2552 จนถึงปัจจุบัน โดยมีการตรวจสอบเป็นประจำทุกเดือน ด้วยการเก็บตัวอย่างชีโกล์จากฟาร์มโรงคัดไข่ และสถานที่จำหน่าย นำไปตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการจากการเก็บตัวอย่างชีโกล์จำนวนกว่า 670 ตัวอย่างต่อปี ด้วยวิธีการสุ่มตรวจทุกจังหวัด ตลอด 8 ปีที่ผ่านมาปรากฏว่า ไม่เคยพบสารตกค้างในกลุ่ม POPs ในชีโกล์เพื่อการบริโภค

การเลี้ยงสัตว์ภายใต้โรงเรือนมาตรฐานในระบบฟาร์มปิดจึงเป็นต้นทางในการสร้างอาหารปลอดภัยให้กับผู้บริโภค โดยเฉพาะระบบมาตรฐานฟาร์มที่กรมปศุสัตว์ให้การรับรองตั้งแต่ระดับของฟาร์มจนถึงมือผู้บริโภค นั้นปราศจากสารตกค้างอันตรายและปลอดภัยต่อการบริโภคอย่างแท้จริง